

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.Stepanyan (GL), R. van Aelst (SP), R.M. Bedijn (PvdA), M.A.C. M. van Sandick - Sopers (CDA) en H.R. Oosterop - van Leussen (D66)
(d.d. 14 april 2020)

Nummer
3612

Onderwerp
Werkomstandigheden en informatievoorzieningen arbeidsmigranten in coronacrisis

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In het AD-artikel 'Busjes nog steeds volgestouwd met arbeidsmigranten. 'Dat kan écht niet'' worden de werkomstandigheden in Westland geschetst. Zo worden veel arbeidsmigranten in één busje vervoerd, waarbij de 1,5 m regel niet wordt nageleefd. Bij het handhaven van de coronamaatregelen in het verkeer krijgen de arbeidsmigranten zelf een boete in plaats van dat de werkgever wordt aangesproken op zijn verantwoordelijkheid.

De FNV heeft de afgelopen dagen/weken enorm veel vragen en meldingen gekregen rondom deze misstanden. Arbeidsmigranten worden nu in de coronacrisis gedwongen om door te blijven werken onder onveilige omstandigheden of worden per direct ontslagen. Daarbij worden de coronamaatregelen die voor iedereen in Nederland gelden onvoldoende of soms helemaal niet nageleefd. Arbeidsmigranten die in onze voedingsproducten voorzien, in de distributiecentra werken en bijdragen aan onze economie vragen om veiligheidsmaatregelen. Denk aan handschoenen, schone werkomstandigheden en voldoende ruimte (ook om 1,5 meter afstand te kunnen naleven). Echter, sommige werkgevers dwingen arbeidsmigranten om ofwel zonder veiligheidsmaatregelen door te werken of ontslag te nemen. En op het moment dat ze ontslag nemen, zijn ze onverzekerd voor eventuele medische behandelingen.

De meeste arbeidsmigranten bevonden zich al in een afhankelijkheidspositie voor de crisis, maar door de coronacrisis wordt deze groep nog meer in een onzichtbare en afhankelijke positie gebracht. Aan de ene kant zijn er signalen van gedwongen arbeid, zonder goede veiligheidsmaatregelen. Gelijktijdig krijgen we van het provinciebestuur signalen "dat er veel arbeidsmigranten nu zonder werk thuis zitten, daarom moet er meer geld naar de tuinbouw". En aan de andere kant zijn er berichten dat er nieuwe arbeidsmigranten naar Nederland worden gehaald. Dit zijn allemaal signalen waaruit blijkt dat de coronamaatregelen in de werkomstandigheden van arbeidsmigranten nog onvoldoende worden nageleefd.

1. *Wat is de stand van zaken in de provincie Zuid-Holland rondom de werk- en woonomstandigheden van de arbeidsmigranten?*

---

¹ <https://www.ad.nl/westland/busjes-nog-steeds-volgestouwd-met-arbeidsmigranten-dat-kan-echt-niet-a77b61f3/>

Antwoord

Hier hebben we geen volledig beeld van. We hechten er aan om op te merken dat onze bevoegdheden omtrent de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten zeer beperkt zijn. In de beantwoording zullen wij trachten duidelijk te maken wat we wel doen op dit terrein.

De toezichthoudende taken op de werk- en woonomstandigheden (van arbeidsmigranten) voor en tijdens de coronacrisis zijn als volgt verdeeld: Toezicht op de werkomstandigheden valt onder de verantwoordelijkheid van de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ten aanzien van de woonomstandigheden ligt de toezichthoudende taak bij de gemeentelijke bouw en woningtoezicht. Ten aanzien van de uitvoering van de RIVM richtlijnen ligt de toezichthoudende taak bij voorzitters van de Veiligheidsregio's. De Politie en de boa's die daarvoor zijn aangewezen handhaven dan de maatregelen.

De minister van VWS heeft op grond van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid, met inachtneming van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's, de voorzitters van onze veiligheidsregio's diverse aanwijzingen gegeven om hun bevoegdheden op het terrein van openbare orde en veiligheid in te zetten om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De voorzitters van de veiligheidsregio's hebben daartoe vervolgens voor hun eigen regio algemeen verbindende voorschriften gegeven (een noodverordening als bedoeld in artikel 176 van de Gemeentewet).

Het provinciale programma Huisvesting arbeidsmigranten ziet vooral toe op het ontwikkelen en delen van kennis over de mogelijkheden en belemmeringen van het realiseren van huisvesting voor arbeidsmigranten. Niet op de daadwerkelijke woon- en werkomstandigheden. Zoals besproken in de commissie Ruimte Wonen en Economie is Gedeputeerde Staten voornemens u later dit jaar verder te berichten over dit programma.

2. *Het woon-werk vervoer van de arbeidsmigranten wordt vaak door de werkgevers geregeld. In hoeverre wordt de regel van 1,5 meter afstand tijdens het werk en bij het woon-werk vervoer nageleefd?*

Antwoord

De mate waarin de 1,5 meter regel wordt nageleefd is lastig te achterhalen. Wel zijn van verschillende kanten signalen (o.a. media, Taskforce Arbeid van Greenport-Nederland) daarover tot ons gekomen. Wij vinden het juist nu van belang dat de werk- en leefomstandigheden van deze toch vaak kwetsbare groep in de gaten moet worden gehouden en dat de richtlijnen van het RIVM te allen tijden moeten worden opgevolgd.

Door allerlei partijen (bedrijfsleven, branche verenigingen, Stichting van de Arbeid, Ministerie) worden op dit moment initiatieven ondernomen om de uitvoering en de handhaving van de 1,5 meter afstand regel te verbeteren.

De Stichting van de Arbeid (werkgevers en bonden) ontwikkelt op dit moment protocollen om de richtlijnen van het RIVM te vertalen naar de diverse sectoren. Voor arbeidsmigranten wordt een apart veiligheidsprotocol opgesteld dat een handreiking moet bieden aan sectoren die werken met arbeidsmigranten. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het bouwprotocol, dat is vastgesteld door de ministeries en BZK en I&W en ook al [media](#) aandacht heeft gehad.

Op vragen vanuit de Tweede Kamer stelt minister Koolmees in het wetgevingsoverleg van 14 april 2020 "Er wordt daarom op dit moment samengewerkt met de werkgeversorganisaties, de vakbonden, de gemeenten en de ambassades om de

problemen die nu ontstaan voor arbeidsmigranten en werkgevers zo goed mogelijk aan te pakken, en ook heldere voorlichting en richtlijnen te geven, en waar mogelijk ook te handhaven". Staatssecretaris Van Ark laat weten dat de inspectie een triagesysteem heeft opgezet specifiek voor coronagerelateerde meldingen en klachten.

3. *Onder welke werkomstandigheden moeten arbeidsmigranten in Zuid-Holland werken en leven? Bijvoorbeeld als het gaat om voedseldistributiecentrum waarbij geen handschoenen worden gebruikt? Zijn deze signalen bekend bij de GS? Graag een toelichting.*

Antwoord

Ook op dit terrein heeft de provincie geen bevoegdheden. En ook op deze vraag is een volledig antwoord moeilijk te achterhalen. Er komen wel diverse signalen tot ons via de Taskforce Arbeid van Greenport-Nederland waar provincie Zuid-Holland aan deelneemt. daarin komen vragen van werknemers binnen die een relatie hebben met de coronacrisis. Deze vragen gaan ook over de woon- en arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten.

De meeste arbeidsmigranten begrijpen de Nederlandse taal onvoldoende en hebben extra informatievoorzieningen nodig.

4. *Hoe wordt de informatie rondom coronamaatregelen door de Zuid-Hollandse werkgevers die arbeidsmigranten in dienst hebben verspreid? Ziet GS hier een provinciale rol? Graag een toelichting.*

Antwoord

Door middel van verschillende kanalen wordt in diverse talen de informatie rondom coronamaatregelen verspreid. Hieronder een niet gelimiteerde opsomming.

- <https://www.abu.nl/kennisbank/corona/corona-informatie-voor-uitzendkrachten/>
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/03/14/coronavirus-communicatiemiddelen-preventie-en-publieksvragen-anderstalig>
- <https://www.fnv.nl/corona/arbeidsmigranten-en-corona>
- <https://werkgeverslijn.nl/communicatie-richting-poolse-arbeidsmigranten/>
- <https://www.fairwork.nu/2020/03/20/corona-en-werk-in-nederland/>
- <https://www.vno-ncw.nl/corona>
- <https://www.rivm.nl/en/novel-coronavirus-covid-19>

Er is een Questions & Answers (Q&A)- lijst (die bijna wekelijks wordt geactualiseerd) over corona gerelateerde onderwerpen, die een relatie hebben met arbeidsmigranten. Deze wordt opgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in samenspraak met vele partners. Deze Q&A lijst wordt door ons, vanuit onze rol als kennisdeler, via de e-mail verspreid onder het gemeentelijk netwerk van ambtenaren die zich bezig houden met (huisvesting) arbeidsmigranten. De diverse filmpjes (in meerdere talen) waarin uitleg wordt gegeven over de RIVM maatregelen zijn ook door ons aan hen verspreid. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben we geadviseerd om deze Q&A informatie ook te delen met de Veiligheidsregio's.

Bij het handhaven van de coronamaatregelen in het verkeer, krijgen de werkmigranten zelf een boete in plaats van dat de werkgever wordt aangesproken op zijn verantwoordelijkheid.

5. *Zijn Gedeputeerde Staten het eens met de ondergetekende partijen dat de provincie Zuid-Holland zich moet uitspreken voor de veilige en gezonde werkomstandigheden die voor iedereen in Nederland gelden? Zo ja, op welke manier wil GS deze oproep doen? Zo niet, waarom niet? Graag een toelichting.*

Antwoord

Wij vinden dat de richtlijnen van het RIVM te allen tijden door iedereen moet worden nageleefd, om het risico op besmetting met het Coronavirus te minimaliseren en daarmee te streven naar veilige en gezonde werkomstandigheden.

Onze inzet is gericht op het delen van de bestaande regels, afspraken en inzichten. Dat lijkt ons effectiever dan een oproep.

6. *Kan GS op verzoek van PS in gesprek gaan met SZW en de inspectiedienst om de werkomstandigheden van werkmigranten beter te monitoren en waar nodig te handhaven?*

Antwoord

Zo als te lezen valt bij de beantwoording van vraag 2 wordt er op het niveau van de Tweede Kamer al aandacht gevraagd voor monitoring en handhaving. Een extra bestuurlijk gesprek daarover achten wij op dit moment niet van meerwaarde.

Er zijn diverse ambtelijke en bestuurlijke overleggen over de verschillende aspecten die betrekking hebben op de werk- en woonomstandigheden van werkmigranten. Zo nodig zullen we in deze overleggen aandacht vragen voor monitoring en handhaving van de werkomstandigheden van werkmigranten.

7. *Is GS bereid om met de FNV en andere belangenbehartigers van werkmigranten (bijvoorbeeld stichting IDHEM, onderdeel van Xtra) in gesprek te gaan om te kijken waar in Zuid-Holland misstanden plaatsvinden en hoe GS samen met het Rijk en gemeenten een rol kan nemen om de misstanden aan te pakken? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nog voor de coronacrisis hebben we tijdens de commissie behandeling van het programma Huisvesting werkmigranten (oktober 2019) met u afgesproken om de belangen en wensen ten aanzien van huisvesting van werkmigranten in kaart te brengen. Uw vraag sluit aan bij dit onderzoek en zal worden toegevoegd. Zie verder het antwoord op vraag 6.

Den Haag, 28 april 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,   voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM   drs. J. Smit